

АКАДЕМІЧНА ТА НАУКОВА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА КУРСІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ У КЛАСИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Полоцька О.О. (Харків)

Навчальна дисципліна «Основи наукових досліджень» (або аналогічні дисципліни під іншою назвою) вже багато років є невід'ємним компонентом у професійній підготовці студентів класичних університетів. Цей курс спрямовано на набуття студентами теоретичних знань і формування системи практичних умінь з написання, оформлення, та захисту студентських науково-дослідних робіт. Такі завдання є беззаперечно важливими, але слідуючи вимогам часу, курс потребує на коригування, а точніше на введення до нього тематичного модуля з академічної та наукової доброчесності.

Актуальність включення згаданого інформаційного блоку до програми університету обумовлюється світовою та національною орієнтацією освіти на дотримання норм академічної та наукової етики, що підтверджується тією увагою, яку сучасні освітні організації приділяють боротьбі з порушеннями цих норм (у статутах, кодексах честі, правилах поведінки і т. ін.). Окрім цього, сам статус класичного університету як виша, який готує покоління викладачів та науковців, накладає більш принципові та суворі вимоги до професійної підготовки випускників, що у найближчому минулому будуть формувати освітню, наукову та загальносоціальну політику країни.

З огляду на вище сказане, стає очевидним, що ігнорувати питання академічної та наукової доброчесності у сучасному університеті категорично неможливо. Окрім цього, світовий досвід провідних вищих навчальних закладів доводить, що системне забезпечення доброчесності будується не один рік, тому чим раніше ми розпочнемо процес, тим скоріше ми можемо очікувати на результати. Перші кроки у цьому напрямку Харківським національним університетом імені В.Н. Каразіна вже зроблено: університет з

2014 року бере участь у міжнародних проектах з питань академічної культури та доброчесності, серед яких Проект сприяння академічній доброчесності в Україні (Strengthening Academic Integrity in Ukraine Project, SAIUP), що адмініструється Американськими Радами з міжнародної освіти за сприяння МОН України та підтримки Посольства США в Україні. Результатом роботи цілої команди освітян та науковців стала публікація колективної монографії [1] та орієнтовної програми з основ академічного письма [2]. Обидві публікації містять важливу інформацію щодо шляхів побудування академічної доброчесності на усіх рівнях освіти. Практичну значущість програми важко переоцінити: вона містить детальний план лекційних та семінарських занять, а також питання для самостійного опрацювання та вичерпний список бібліографічних джерел з тематики. При цьому програма не носить догматичний характер, але спонукає викладачів та лекторів до креативної переробки з метою інкорпорування та адаптування певних блоків програми у реальний навчальний процес.

Таким чином, навіть в умовах дефіциту аудиторних годин з різних дисциплін в університетах основи етичної наукової та академічної поведінки можуть бути закладені в професійну підготовку студентів шляхом введення до дисциплін, що набули вже статус класичних, модулів, які містять найбільш актуальну інформацію про академічну культуру. Іншими словами, процес піддається інтенсифікації за умови перепланування та творчого переосмислення викладачами та лекторами курсів наявних дисциплін.

Література

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. фонд «Міжнарод. фонд досліджень освітньої політики»; за заг. ред. Т.В. Фінікова, А.Є. Артюхова. – К.: Таксон, 2016. – 234 с.
2. Шліхта Н. Основи академічного письма: Методичні рекомендації та програма курсу // Наталя Шліхта, Ірина Шліхта. – [Електронний ресурс]. – К., 2016. – 61 с. – Режим доступу: <http://www.saiup.org.ua/resursy/osnovy-akademichnogo-pysma-methodychni-rekomendatsiyi-ta-programa-kursu/>